

Pesachová večeře

Zjednodušená verze pro dětskou katechezi

Připravíme si

- Nádobu s vodou na umývání rukou
- Svíce
- Hořká zelenina (rukola, čekanka, smetanka lékařská)
- Nehořká zelenina (salát, okurka apod.)
- Miska se slanou vodou
- Macesy přikryté ubrouskem
- Charoset – smíchaná nastrouhaná jablka (hrušky), ořechy (mandle), hrozinky, víno (mošt), cukr, skořice
- Uvařená vejce
- Kost (bez masa, ideálně skopová, jinak jakákoliv)
- Kořenová zelenina
- Upečené jehněčí maso (skopové)
- Víno (mošt)
- Sklenice podle počtu účastníků + jedna navíc

Maces lze koupit, případně vyrobit dle následujícího receptu:

Ingredience: hladká mouka, sůl, voda

Vody se do mouky se solí vmíchá tolik, aby nevzniklo příliš tuhé těsto. Těsto se nesmí příliš lepit. Prohněteme. Když máme utvořený bochník, necháme těsto chvíli odstát. Těsto si rozdělíme na menší části. Každý kus vyválíme a necháme cca 10 minut vyschnout. Každý kus probodáme vidličkou poměrně hustě. Pečeme pomalu a bez použití oleje, ideálně na starém železném plátu.

Sederový stůl by měl být prostřen před setměním. Před hlavou rodiny (tím, kdo večeri předsedá) je připravena sederová mísa se šesti druhy potravin (tři macesy, hořká a nehořká zelenina, vejce, trošku charosetu, upečená kost se zbytkem masa a miska slané vody).

Muži a chlapci mají mít na hlavě čepičku, tzv. kipu, z látky nebo papíru. „Střih“ na obě verze najdete na konci v příloze.

Úvod

Muž pronese úvodní komentář:

Pesachový příběh je příběh se smutným začátkem a šťastným koncem. Sederová večeře je chvíle, kdy si uvědomujeme poměry, ze kterých jsme vyšli, i skutečnost nového života, do kterého jsme byli přivedeni. Byli jsme otroky a nyní jsme vysvobozeni mocnou rukou Boží.

Zapalování svící

Žena zapaluje svíce a přitom říká:

Pochválen buď, Hospodine, Bože náš, králi světa, jenž nás posvěcuješ a jenž nám prikazuješ rozsvěcet svíce tohoto svátku.
Pochválen buď, Hospodine, Bože náš, králi světa, jenž jsi nám popřál dožít se a dočkat a dosáhnout této doby.

Vstupní modlitba

Všichni usednou ke stolu. – všichni společně

Kéž všichni, kdo jsou zotročeni, poznají svobodu.
Kéž všichni, kdo jsou svobodní, dosáhnou požehnání hojnosti.
Kéž my všichni přebýváme v domě Páně a vzdáváme díky za vykoupení; k tomu patří i oslava této pesachové večeře.

Muž si omyje ruce v připraveném umyvadle.

Požehnání nad vínem

Poháry se naplní vínem, přičemž každý plní pohár svého souseda; muž pozvedá svůj pohár. Na konci požehnání se celý pohár vypije (podle toho přiměřeně naléváme, protože dohromady se vypijí čtyři poháry.)

Všichni pronesou společně:

Pochválen buď, Hospodine, Bože náš, králi světa, že jsi stvořil plod vinné révy.
Pochválen buď, Hospodine, Bože náš, králi světa, který jsi nás vybral ze všech národů, pozvedl jsi nás a posvětil jsi nás svými příkázáními.

Muž pronese:

A ty, Hospodine, náš Bože, jsi nám z lásky daroval svátky pro radost a obveselení, tento svátek nekvašených chlebů, svátek naší svobody, svaté shromáždění k připomenutí vyjití z Egypta.

A protože sis nás vyvolil a posvětil mezi všemi lidmi, dal jsi nám tyto svátky jako dědictví.

Všichni pokračují:

Pochválen buď, Hospodine, Bože náš, králi světa, který jsi z nás učinil svůj lid a dal nám slavit tento svátek.

Pochválen buď, Hospodine, Bože náš, králi světa, jenž jsi nám popřál dožít se a dočkat a dosáhnout této doby.

Všichni vypijí pohár vína.

Omytí rukou

Všichni si omyjí ruce v míse, která koluje kolem stolu.

Ponoření zeleniny

Každý si vezme kus nehořké zeleniny (salát, okurka) a ponoří ji na chvíli do slané vody. V menším počtu účastníků všichni použijí vodu na sederové míse, ve větším počtu připravíme misek více.

Všichni pronesou:

Pochválen budiž, Hospodine, Bože náš, králi světa, jenž jsi stvořil plody země.

Všichni snědí svůj kus zeleniny.

Rozlomení macesu

Muž odkryje macesy, vezme prostřední a rozlomí ho na dvě části. Menší uloží zpět, větší vloží do utěrky nebo kapesníku, přiloží si ho k rameni a řekne:

Ve spěchu jsme vycházeli z Egypta.

Děti dostanou tento kus macesu i s utěrkou a někam ho uloží jako zákusek.

Velikonoční příběh

Muž vezme zbytek rozlomeného macesu, pozvedne jej a řekne:

Tento maces je symbolem útlaku a chudoby. Velikonoční příběh nám vypráví o útrapách a utrpeních, které jsme podstupovali v Egyptě. Připomíná nám ty, kteří jsou dnes v tísní. Proto říkáme: kdokoliv hladovíš, přijď s námi sdílet tento chléb, přijď s námi slavit pesach. Za ty, kteří jsou chudí a utiskovaní, se modlíme a doufáme, že příští rok přinese lepší život všem.

Muž odloží kus macesu pod ostatní; on nebo někdo z dospělých vypráví velikonoční příběh dětem tak, aby byl pro ně srozumitelný, nesmí vynechat následující epizody:

Utrpení otroků, Bůh posílá Mojžíše a Arona k faraonovi, deset egyptských ran (voda proměněná v krev, žáby, komáři, mouchy, dobytčí mor, vředy, kroupy, kobylky, temno, smrt prvorozených), vyjití z Egypta, pronásledování, přejití moře, chvála Hospodina.

Nejmladší použitelné dítě se zeptá:

Čím se liší tato noc od všech ostatních nocí?

Dospělí a větší děti střídavě vysvětlují:

Liší se ve čtyřech věcech:

Tuto noc jíme jen nekvašené pečivo. To proto, že jsme ve spěchu odcházeli z Egypta.

Tuto noc jíme jen hořkou zeleninu. Ta nám symbolizuje hořkost našeho údělu, než nás Bůh vykoupil.

Tuto noc si zeleninu namáčíme do slané vody. Ta nám symbolizuje slzy, které jsme prolévali.

Tuto noc si při jídle hovíme co nejpohodlněji. To proto, abychom si uvědomili, že nyní jsme již vysvobozeni ke svobodě a dostatku.

Muž pokračuje:

Jsou čtyři druhy dětí: moudré, bezbožné, prosté a velmi malé.

Moudré dítě se zajímá o víru svých rodičů. Dejme mu vše k tomu, aby se mohlo ve své víře rozvíjet.

Bezbožné dítě říká: „Co mám společného s vírou svých rodičů?“ Dejme mu pohavek a řekněme mu: „Kdyby tví rodiče nevěřili, nebyl bys teď tady tak, jak tu jsi.“

Prosté dítě se neumí na víru svých rodičů zeptat. Pomozme mu se ptát a hledat odpovědi.

Velmi malé dítě ještě není schopno porozumět. Dejme mu veškerou lásku, aby skrze ni pocítilo víru svých rodičů.

Dospělí se ptají dětí na obsah velikonočního příběhu a děti ho musí svými slovy převyprávět.

Účastníci si navzájem naplní druhý pohár vína. Při následujícím přečtení jména každé egyptské rány každý namočí prst do poháru s vínem a ukápne kapku na svůj talíř. Muž pokračuje:

Krev, žáby, komáři, mouchy, dobytčí mor, vředy, krupobití, kobylinky, tma, smrt prvorozených.

Macesy se přikryjí a všichni pokračují:

Sešli jsme se, abychom oslavovali a chválili Boha za to, že nás vyvedl z otroctví a nevolnictví a daroval nám svobodu. Za to, že proměnil náš zármutek v radost. Děkujeme Bohu za to, že nám pomohl dosáhnout této noci, takže můžeme provádět dnešní obřady, jíst z oběti beránka a zpívat chvalozpěvy za naše vykoupení a svobodu.

Pochválen buď, Hospodine, Bože náš, králi světa, že jsi stvořil plod vinné révy.

Všichni vypijí druhý pohár vína.

Omytí rukou

Všichni si omyjí ruce v míse, která koluje kolem stolu a každý účastník řekne:

Pochválen buď, Hospodine, Bože náš, králi světa, jenž jsi nám přikázal omývat si ruce.

Požehnání chleba

Muž pozvedne macesy - celý a zlomený - a řekne:

Pochválen buď, Hospodine, Bože náš, králi světa, že dáváš chléb ze země.

Pochválen buď, Hospodine, Bože náš, králi světa, že nás posvěcuješ svými příkazy a že jsi nám předepsal jíst macesy.

Muž dá každému účastníkovi kousek z obou macesů, které má v ruce, a řekne:

Teď máme tento maces, a to nejen proto, že je to přikázáno, ale i proto, že nám tento maces symbolizuje chléb, který jsme jedli, když jsme odcházeli pouští z Egypta. Tenkrát jsme neměli ve spěchu čas nechat těsto vykynout a museli jsme těsto upéct nevykvašené a jíst je tak. A takové jsou dnes macesy.

Všichni snědí své kusy macesů.

Hořké byliny

Každý vezme kus hořké byliny, ponoří do charosetu a oklepe ho, aby na něm charoset neulpěl. Všichni společně řeknou:

Pochválen budiž, Hospodine, Bože náš, králi světa, že nás posvěcuješ svými příkazy a že jsi nám předepsal jíst hořké byliny.

Všichni snědí svůj kus hořké byliny.

Hilelův sendvič

Muž vezme poslední maces a dá každému z něho 2 kusy, mezi nimi kus hořké bylina a trošku charosetu. Potom řekne:

Tak to dělal Hilel v dobách, kdy ještě stál chrám v Jeruzalémě, dělejme to i my.

Všichni svůj sendvič snědí.

Hostina

Všichni jedí vše, co je připravené (byliny, charoset, jehněčí, vejce, macesy) a pije se libovolně z pohárů.

Zákusek

Dospělí vymění s dětmi navrácení zákusku (kusu macesu) za nějaké sladkosti a rozdělí jej mezi účastníky. Všichni snědí svůj kus a pak až do rána nic nejedí.

Požehnání

Všichni si navzájem opět naplní třetí pohár vína a pronesou:

Pochválen buď, Hospodine, Bože náš, králi světa, že jsi stvořil plod vinné révy.

Všichni vypijí pohár. Poté si účastníci navzájem naplní čtvrtý pohár vína. Muž naplní vínem zvláštní pohár a otevře dveře, aby pozval Eliáše slovy:

Eliáši, přijď a přiveď Mesiáše, syna Davidova.

Všichni odpovědí:

Pochválen buď, Hospodine, Bože náš, králi světa, že jsi stvořil plod vinné révy.

Všichni poté svůj pohár vypijí.

Závěr

Muž pronese:

Velikonoční večere skončila, doufáme, že se znovu za rok sejdeme. Modleme se za to, aby Bůh přinesl zdraví a uzdravení Izraeli a všem lidem na zemi, obzvláště zotročeným a utiskovaným.

Všichni společně zvolají:

Příští rok v Jeruzalémě!

